

ПРОТОКОЛ № 7
розширеного засідання наукового семінару
кафедри соціології історичного факультету
на тему: «Співпраця кафедри і груп зацікавлених осіб (стейкхолдерів)
у справі вдосконалення ОНП 054 Соціологія»
(27 січня 2020 р.)

Головуючі:

завідувач кафедри д.с.н., проф. Пачковський Ю.Ф.,

керівник наукового семінару кафедри, гарант ОНП, д.с.н., проф. Черниш Н.Й.

(декан, завідувач кафедри)

Секретар засідання: к.с.н., доц. Марусяк Т.С.

Присутні: викладачі кафедри соціології: зав. кафедри соціології, д.с.н., проф. Пачковський Ю.Ф., д.с.н., проф. Черниш Н.Й., д.с.н., проф. Коваліско Н.В., к.с.н., доц. Калиняк О.Т., к.с.н., доц. Демків О.Б., к.с.н., доц. Кудринська А.І., к.с.н., доц. Сенюра О.В., к.с.н., ас. Марусяк Т.С., к.с.н., ас. Ілик Х.В.

Запрошені: представники зацікавлених сторін:

- к.с.н. Малахівська-Данчак М.П. (керівник *соціологічної агенції «ФАМА»*, контактний тел. (063) 4179975),
- к.с.н., доц. Лободинська О.М. (зав. кафедрою соціології та культурології *Національного лісотехнічного університету України*, контактний тел. (067) 6734126);
- д.с.н., проф. Іванкова-Стецюк О.Б. (*Інститут народознавства НАН України*, відділ етнології і сучасності, контактний тел. (067) 4522031);
- П'ятковська О.Р., заст. директора (контактний тел. (095) 1029439), Гойсан В.М., провідний соціолог (контактний тел. (099) 4284532) *Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка»*);
- д.п.н., проф. Корнієнко І.О. (кафедра практичної психології *Львівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти*, контактний тел. (097) 2628123);
- Приходько Т.О. (*Комунальна установа Інститут міста*, контактний тел. (068) 7398561);
- Химович О.С. (*дослідницький центр «Соціоінформ»*, контактні тел. (097) 8428932; (099)0106379);
- Прокопишин Т.Д. (керівник проекту Онлайн-журнал *The Ukrainians*, контактний тел. (098) 9208978).

(роботодавці, представники роботодавці, студенти, випускники)

Порядок денний

Обговорення освітньо-наукової програми (далі – ОНП) 054 Соціологія підготовки фахівців зі соціології у Львівському національному університеті імені Івана Франка

(назва освітньої програми)

на третьому рівні вищої освіти.

(назва спеціальності)

СЛУХАЛИ: Обговорення освітньо-наукової програми (далі – ОНП) 054 Соціологія підготовки фахівців зі соціології у Львівському національному університеті імені Івана Франка.

ВИСТУПИЛИ:

- 1. Зав.каф., проф. Пачковський Ю.Ф.:** Метою нашого розширеного засідання є обговорення можливостей вдосконалення освітньо-наукової програми (PhD) зі соціології. Це є вимогою Міністерства освіти і науки України та одночасно викликом сучасності. Ми б хотіли почути думку зацікавлених сторін щодо їхнього бачення наповненості програми, предметів викладання, вимог до випускників, що в майбутньому можуть бути залученні до практичної роботи в їхніх інституціях.
- 2. Проф. Черниш Н.Й., гарант ОНП:** Сьогоднішня зустріч є певною мірою розвідковою. Викладачі часто відірвані від потреб сучасного ринку праці, а тому хотіли б дізнатись, що потрібно зробити, щоб випускники програми були успішними, потрібними суспільству. Кафедра не хоче працювати ізольовано. Натомість ми шукаємо шляхи взаємодії, можливості залучення потенційних роботодавців до покращення програми. Зокрема, в межах співпраці пропонуємо укладати договори із зазначенням можливостей нашої спільної роботи щодо підготовки фахових соціологів, затребуваних на ринку праці сьогодні, очікуємо також на рецензії на ОНП зі соціології, конкретні пропозиції. Для початку нашої зустрічі ми попросили зав. кафедри соціології та культурології Національного лісотехнічного університету доц. Лободинську О.М., проаналізувати стан справ на ринках праці, яких є декілька (ринок праці як такий, ринок надання освітніх послуг тощо).
- 3. Лободинська О.М.** інформує присутніх про деякі тенденції, виявлені на ринках праці за результатами досліджень. Зокрема, роботодавці хочуть знати, яким набором хард скілс (Hard Skills)) та софт скілс (Soft Skills) володіє претендент на посаду. Перші навички – технічні, легко піддаються вимірюванню, містяться у посадових інструкціях. Другі – це соціальні навички, такі як: вміння управляти своїм часом, ерудованість,

комунікабельність, вони не стосуються конкретної спеціальності. Донедавна хард скілс домінували і усі освітні програми були спрямовані на їхній розвиток. На сучасному етапі було виявлено, що на перший план виходять саме м'які навички (самоорганізація, комунікативність, вміння брати відповідальність, вміння вирішувати проблеми, ініціативність і т. ін.). У майбутньому лише дві навички не зможуть замінити машини, а саме творче і критичне мислення. Вітчизняні роботодавці надають перевагу вмінням, що приносять додану вартість (практичні професійні навички, пошук та аналіз інформації, робота з клієнтами, креативність, системність мислення, вміння працювати в команді, емоційний інтелект, управління проектами). Саме на їхній розвиток потрібно спрямовувати вектор навчання.

4. **Проф. Черниш Н.Й.:** Я надала слово доц. Лободинській О.М. (до речі, випускниці нашої аспірантури, як і багато інших наших присутніх) тому, що в її ЗВО саме її кафедра виступає промоутером формування у студентів так званих «софтів» і під час мого стажування в цьому закладі ми разом працювали над методичними матеріалами в цій ділянці.

Зазначає, що в Україні є тенденція до скорочення кількості університетів, викладацького складу. Це, а також вимоги ринку, а головніше – потреба виведення України із кризи ставлять перед нами задачу бути адаптованими до викликів сучасності, потрібними для суспільства. Ми б хотіли почути від вас, що саме викладачі нашого університету можуть покращити у підготовці конкурентноздатних фахівців-соціологів.

5. **Малачівська -Данчак М.П.** Я маю 10-річний досвід роботи і управління соціологічної компанією. Всі мої вміння базуються на знаннях, які я отримала під час навчання в аспірантурі. Тому вважаю, що не варто знецінювати чи недооцінювати існуючу програму, її теоретичну наповненість. Важливо підсилювати мотивацію студентів, співпрацювати з бізнесом з метою показати студентам кінцеву мету їхнього навчання.

6. **Проф. Черниш Н.Й.:** Нам не варто розділяти теоретичну і практичну частину підготовки аспірантів; потрібно знайти оптимальний спосіб поєднання теорії і практики. Ми намагалися досягнути цього в нашій ОНП, урівноважити навчальні дисципліни, які акцентують на теоретичній підготовці, та навчальні дисципліни і практики, які зорієнтовані на вироблення практичних вмінь і навичок.

7. **Проф. Корнієнко І.О.:** Я є представником середньої ланки освіти, що перебуває у стані реформування. На мою думку, є низка проблем, вирішення яких можливе із залученням соціологів. Зокрема, це

соціологічне вивчення професійної групи вчителів, аналіз наслідків впровадження інновацій у шкільній системі у процесі творення Нової Української Школи), дослідження молодіжної субкультури, взаємодії учнів і батьків, учнів і вчителів. Ми готові до співпраці та сприяти проведенню соціологічних досліджень випускниками вашої ОНП. Щодо навчального плану, то вважаю за доцільне введення нових спецкурсів чи вибіркових дисциплін, таких як «Профілактика стресу та емоційного вигорання», «Способи вирішення конфліктів». Робота соціолога пов'язана із людьми, взаємодія є напруженою, а отже випускникам потрібно бути готовим до неї психологічно.

8. **Прокопишин Т.Д.:** Дуже важливо робити такі зустрічі системними та вивчати конкретні потреби роботодавців. Першопочатково вони перед працівником ставлять конкретні завдання, які потрібно вирішити. Не так важливою тут є теорія, як вміння практично використати знання. Погоджуюсь, що важливими є софт скілс, тобто вміння працювати в команді, досягнути результату. Щодо вдосконалення докторської програми доцільним є підсилити такі її складові як проектна командна робота, комунікація та публічність соціологів, співпраця з медіа, іноземна мова, залучення до навчального процесу представників певних сфер в межах зустрічей із студентами і докторантами, практика в передових організаціях.
9. **Химович О.С.** Важливим є знання, вміння і навички щодо застосування конкретних методів соціологічних досліджень. Аспіранти повинні чітко розуміти, як правильно підібрати метод вивчення і вирішення нагальної суспільної проблеми, вміти його застосувати. Це можливо лише базуючись на ґрунтовних теоретичних знаннях. Як випускниця нашої аспірантури і водночас працівник «Соціоінформу» вважаю загальну скерованість нашої ОНП оптимальною в плані запропонованого в ній поєднання теорії і практики, але думаю, що слід посилювати навчальні дисципліни тими новітніми методиками конкретно-соціологічних досліджень, які з'явилися останнім часом, більш активно.
10. **Проф. Іванкова-Стецюк О.Б.:** На мою думку, варто запропонувати запровадити гостьові лекції з позиції досвіду лектора, що є експертом у вузькій спеціальності. Це дозволить розширити світогляд аспірантів на основі аналізу окремих кейсів. Надважливим на сьогодні є критичне мислення випускника. Існують теоретичні курси, що спрямовані на його розвиток. Варто активніше запроваджувати їх у докторську програму. Як випускниця нашої аспірантури, я сама готова взяти участь у цих процесах.

11.Приходько Т.О.: Аспіранти часто не вміють максимально застосовувати знання на практиці. Потрібно більше залучати їх до стажування у різноманітних, в тому числі громадських, організаціях. Водночас за результатами опитувань, молодь визначає важливість теоретичних знань, отриманих впродовж навчання. Вагомим аспектом тут виступає якість освіти. На мою думку, варто підсилити розвиток навичок управління та менеджменту, що виступають елементами софт скілс, у ОНП зі соціології у ЛНУ. Наша інституція бере участь у формуванні тематики наукових робіт студентів бакалаврату і магістерки, але вважаю, що і аспіранти, особливо на підготовчому до вступу в аспірантуру періоді, мають більше контактувати із державними структурами різного рівня в обранні таких тем своїх майбутніх дисертацій, які є принципово важливими для міста, області, регіону.

12.Малачівська -Данчак М.П. Результатом роботи соціолога є не звіт, навіть не дисертація а вирішення певної соціальної (наприклад, управлінської) проблеми. Наша компанія відчуває брак фахівців-аналітиків, яких є одиниці на ринку праці. Варто відзначити, що ці навички зможуть розвинути лише з досвідом, роботою на польовому етапі дослідження. Тобто аспіранти повинні бути ознайомлені із усіма етапами реалізації проекту, залучатись до великої кількості розв'язання практичних завдань, що дозволить сформулювати власне критичне бачення в майбутньому.

13.Пачковський Ю.Ф. на завершення дякує присутнім за участь в обговоренні і просить надати свої пропозиції для виділення конкретних тем для таких зустрічей на майбутнє.

УХВАЛИЛИ:

1. Вважати за доцільне систематичне проведення зустрічей викладачів кафедри соціології ЛНУ ім. І. Франка та груп зацікавлених сторін (стейкхолдерів) з питань вдосконалення діяльності ОНП 054 Соціологія у Франковому університеті. Провести наступну зустріч наприкінці березня-поч. квітня 2020 р.
2. Групі забезпечення ОНП, гаранту програми, керівництву кафедри взяти до уваги критичні зауваження і пропозиції щодо вдосконалення роботи з підготовки аспірантів із внесенням конкретних змін до освітньо-наукової програми та вироблення її нової редакції.

Головуючі

Пачковський Ю.Ф.

Черниш Н.Й.

Секретар семінару

Марусяк Т.С.